Székesfehérvár, 1910. XVII. évfolyam, 88. szám. Szombat, julius 23.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

A Borromaeus encyklika.

Azt hiszem, kevés ember örül annak a fölvert harcizajnak, a mely a Boromaeus-encyklika körül fölhullámzott.

Miért?

Először, mert semmi vagy alig valami haszna van. Értem a katholikusoknak a hitben való megerősödését. Borromaei szent Károly kiváló érdemeinek, hitünk védelme mellett folytatott tevékenységének példája bizonyára felbuzditja a lelkeket, de az ellenfél fölött elmondott erős kritika nem ezt az eredményt fogja növelni.

Másrészt kellemetlen a dolog azért, mert az ellenfélnek hónapokra, sőt évekre elégséges anyagot szolgáltat arra, hogy a Borromaei encyklika ügyéből kifolyólag nagyokat üssön az egyházon, szidja a klerikálizmust, a sötétséget, a felekezeti elfogultságot stb. stb.

Bizony, a kik a társadalmi életben benn élünk, a kik napról-napra érintkezünk másvallásu polgártársainkkal, vigyázva kerüljük az alkalmat és eshetőséget, hogy a mult összeütközési pontjait, a kölcsönösen adott és kapott sebeket netépegessük, hanem éljünk a jelennek, éljünk a jövőnek, a mely a miénk. A mult keserüségeiből csak tanulságot merithetünk, hogy a jövő legyen a lelkiismeret szabadságáé, legyen az erős meggyőződésé, a mely ha meggyőzni akar, bizonyára nem az erős, éles, a metsző kritikára fekteti a sulyt, a mi a másiknak fáj, hanem szelidséggel, okossággal kivánja lefegyverezni a másik felet.

Szóval: ha a „respice finem" elvét keressük, bizony a kiméletesség a legjobb pajzs mindegyikünk számára.

Mert a mult birálata mindig fáj valakinek, akár egyik, akár a másik érezze annak vágásait. Nincs a reformációnak bármely itélete, a mely annyira szelid és tárgyilagos tudna lenni, hogy a katholikusoknak ne fájna. A reformáció forradalom volt az egyház életében, ők szabadságharcnak, mi lázadásnak tekinthetjük. Ők a pápákat, az egyház minden rendü és rangu intézményét okozzák a nagy forradalom kitöréséért, mi pedig hibáztatjuk a reformátorok tulhajtásait, a kik nem a szemetet akarták kitisztitani a házból, hanem a ház fundamentumába vágták bele csákányt. Én nem mondom, hogy mind a két részen nem volt hiba, hiány és igazságtalanság. Igenis volt, bőven nagyon bőven volt. Hiszen ez veléjár a háboru természetével, a melyben mindig fölös számmal vannak emberek és intézmények, a melyek a tömeg vak szenvedélyének estek áldozatul. A reformácio szellemi mozgalmai alapján keletkezett valóságos vérontás, a háboruk, öldöklések, iszonyuságai eléggé szörnyü példákat mutatnak erre.

De ne gondolja senki, hogy a mult birálatai egyedül a katholikus részről esnek. Épen nem. Sőt! Minálunk szinte kivételek. Mi, a kik a katholikus ujságirás műhelyében dolgozunk, a kik eléggé ismerjük a mi egyházi irodalmunk szövevényeit, jól tudjuk, hogy csak legnagyobb kivételkép találunk ilyen birálatokat. Ismerjük egyházi szónokainkat, akik a szószékről foglalkoznak a lelkeket érdeklő dolgokkal s őszinte lélekkel mondhatjuk, hogy szinte nem is emlékszünk, a mikor egyházi szónokaink a mult idők homályba boruló alakjait és eseményeit tették volna kritikájuk tárgyává.

Annál többször látjuk azonban ezt a másik oldalról. Vallásos szinezetü protestáns lap közleményei legalább fele részben a katholikusok kritizálásával foglalkoznak. És pedig milyen kritizálásával. Volt alkalmunk ebben az évben éppen a Fejérmegyei Napló hasábjain foglalkozni Szabolcska Mihály lapjával, a hol a sok egyéb közt nem kevesebbet állitottak, mint azt, hogy a katholikusok az Urangyalában azt kérik az Istentől, hogy pusztitson ki minden protestánst. A protestánsoklehetnek a tanui annak, hogy a saját szószékeikről hányszor hallják a katholikusoknak a kritizálását.

Emlékek a pihenés idejéről.

— A *Fejérmegyei Napló* eredeti tárcája. —

Az ember sohase tudja, hogy mi miről jó? Most látom, mekkora szerencse, hogy a mult hónapi választás nem a mostani vakácioi pihenőm után történt. Egy hónap előtt mint egy részeges közalak szerepeltem a „jóakarok" szemében, a kit a kocsi fenekén szoktak hazaszállitani. Aztán mint házsártos, veszekedő, összeférhetlen, felekezeti izgató stb. stb. vaditottam a szavazó közvéleményt. Elképzelem, hogy mi lennék most a „jóakarók" fantáziájában? Minden bizonnyal egy modern kiadásu Rinaldo Rinaldini, a ki azért keresem fel kánikula idején Taliánországot, mert ott szervezett rablóbanda élén az utasokat szoktam kifosztogatni. Épen a mult héten raboltak ki a Como tó környékén két utazó házaspárt. A tetteseket persze még most sem sikerült kikutatni. Milyen fölséges kortesfogás lett volna ezt a rablóvezérséget az én egyéniségemmel összekapcsolni. Hány egészséges érzésü ember fordult volna el tőlem undorral és sikasztotta volna el igéretét, mikor köztünk uri emberekként szereplő alakok erősitettéi volna a Rinaldo Rinaldini éles historiáit.

Szóval: sohase tudja a véges emberi elme, hogy mi miért volt jó igy és nem másként.

Hanem azért az elmult utazási élményekre mégis édes, kedves, kellemes dolog visszagondolni. A jó Isten tudja, hogyan van, de az irás nekem élvezet. Ha egyszer meg kell válnom a tollamtól, az életem egyik nagy gyönyörüsége hervad le a lelkemről. Az utazást például ujra átélem az iróasztal mellett. Az ott sokszor fizikai fáradalmakkal, itt-ott talán kényelmetlenséggel van egybekötve, itt a fantáziám uszik a gyönyörüségben, csak azt látom a mi szép, a mi kellemes volt. Hiszen azért mentem, mert gyönyörüséget akartam a lelkemnek. S a mi a közvetlen szemléletből kimarad, azt kipótolja a fantázia görögtüzzel, kalidoszkoppal, édes álommal.

Fehérvárt mindig szivesen hagytam el igy vakáciozás elején. De szivesebben talán soha mint most. Jól esett a vadidegen arcokat néznem, a kiket soha azelőtt nem láttam még, a kik nem mosolyogtak rám és nem rejlett a mosolygásuk alatt kétszinüség. Kerek 12 órán keresztül robogott már velünk a vonat, mikor ránk borult az este és a csillagok halvány fényénél föltünt az Adria tükrében Miramarenak aztán Triesztnek tündöklő képe. Helyet foglaltam a hajón s egy fél méter széles ágyban vártam a rám szálló álom tündérszárnyait. Nemsokára meg is jelen egy hosszulábu német alakjában, a ki épen a kétarasztnyival fölöttem függő ágyban akarta kipihenni alldeutsch érzelmeit. Mindig rettenetes gondolat ez nekem, mikor a hajón utazás alkalmával valaki fölöttem fészkelődik s a vackát csinálja. Látom ugyan azt a sok drótot, a mi köztünk az ágyat képezi, hiszem azt is, hogy az a drót mindeddig nem szakadt még szét, de hát ki biztosit arról, hogy épen ezen az éjjelen irtózatos ropogások, ég és földszakadás közt nem fog-e megtörténni ez a skandalum s ez az otromba német a pipaszár lábaival, a pókhasával, meg az alldeutsch érzelmeivel épen az ölembe fog majd lepotyogni. Szinte hallottam már azt a kannibáli orditást, a mi akkor hő keblemet elhagyandja. Hát még mi történik akkor, ha utközben a tengernek kedve szottyan és megtáncoltatja a hajónkat s az a szegény német épen én fölöttem trilláz majd a tengeri betegség csalogány hangjain — a csuklástól kezdve a Schiller fordités költői alltirjei-ig? Ezért nem csodáltam tavalyi amerikai utamban azt az utitársamat, a ki világért sem foglalta volna el az alsó ágyat, hanem hölgy létére fölkapaszkodott a felső kondignációba. Ő — ugymond — többször utazott már az Óceánon

Sövegjártó János vászon kereskedése Székesfehérvár, Barátok épülete, AZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ. Állandó nagy raktár ágy- és asztalneműekben, szintartó karton és zephirekben stb. Egy jóházból való fiu tanulónak felvétetik.

Mai lapunk 6 oldal.

00000404

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz
Minden tabletán rajta van e két szó
PURGO BAYER
Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak

Szereti az egészségét?
Ki ne tudná, hogy utólérhetetlenül legjobb hashajtó a vilaghirü
PURCO-BAYER

Minden valódi doboz 25 drbot tartalmaz
Minden tabletán rajta van e két szó
PURGO BAYER
Vissza a hamisítványokkal, mert kártékonyak

Zsilinszky Mihály ur, a ki épen a Borromaei encyklika ügyében egy fiók vezuvvá alakult át, évről-évre felolvasásokat tart s minden felolvasásban a katholikusok ügyét pertraktálja. Ismerjük az izlését, tudjuk, hogy hogyan szokta elvégezni. Ha a reformáció 400 esztendős emlékünnepe nemsokára elkövetkezik, lesz kritika a katholikusok ellen özönnel s bizonyára akárhány erősebb hangon, mint a milyen a Borromaei enciklikáé volt.

Nem akarjuk a dolgot tovább bolygatni. Csupán arra akartunk rámutatni, hogy a mult fályolának lebegtetése nem egyedül a mi hibánk. Sokkal többször történik az ellenkező oldalon. A különbség csak az, hogy mi nem rekriminálunk, nem rohanunk az országgyülés szine elé, nem verjük félre a harangokat és nem csinálunk egy kritikából tőkét, hogy aztán hónapokon keresztül siránkozhassunk és támadhassunk.

Szóval ismételjük előbb mondott véleményünket: a kulturának, hazafias haladásunknak sokkal többet használnánk, ha a mult keserüségeit nem emlegetve, csak a jelennek és jövőnek élnénk.

Ennek az óhajnak és törekvésnek azonban kölcsönösnek kellene lenni.

Bilkei Ferenc.

UJDONSAGOK.

— **Személyi hir.** *Lóskay* Gábor, altábornagy, aki hosszabb idő óta Pöstyénbe nyaralt, visszaérkezett székvárosába.

— **Uj kanonok.** Ő Felsége Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök előterjesztésére *Tamás* Vilmos felsővárosi erperes-plebánost cimzetes kanonokká nevezte ki. Ez az elismerés — meg vagyunk győződve — örömet kelt az egyházmegyében, mert Tamás Vilmos egyike a legrégibb és érdemekben gazdag férfiaknak, a ki rég rászolgált az elismerésre. 19 évig mint segédlelkész, 22 év óta mint felsővárosi plebános szolgálja az egyházmegyét s most 64 éves és protekció nélkül a főpásztor által méltányolva nyerte el a kitüntetést. Őszintén gratulálunk.

A jelen kinevezést — a mint értesülünk más hasonló kinevezés, vagy kinevezések fogják követni.

— **Áthelyezés.** Vizi Gyula székesfehérvári és Stark József győri m. kir. adótisztek kölcsönösen áthelyeztettek.

— **Halálozás.** Antal József vár. biz. tag tegnap éjjel rövid szenvedés után, életének 62 évében gyomorrákban elhunyt. Egyik leghatalmasabb alakja volt városunk polgári életének, a ki különösen az elmult évtizedekben a kormánypárti kortesvilágban vitt vezető szerepet. Vagyonának jelentős részét ebből a világból származtatják. A maga módja szerint szereplő alakja volt a városi közgyülésnek is. Régebb idő óta gyomorbajban szenvedett, a mult hónapban Karlsbadban gyógyitatta magát, a honnan hirtelen hazautazván, nagy szenvedéllyel vett részt az egy hónap előtti választásokban. Innen kezdve az élete gyorsan közeledett a vég felé. Hir szerint nagyobb összegeket hagyott jótékony, különösen templomi célokra. Halálát fia, Antal József és leánya, Almássy Ferencné gyászolják. Temetése ma d. u. volt a Sörpince-utcából.

— **Házvétel.** Havas Géza nagytőzsdés 140 ezer koronáért megvette a Nádor-utcai Clamaféle házat, amely Pisky Lászlónak képezte tuladjonát.

— **Egy tanitó szerencsétlensége.** Mély részvéttel irunk annak a jobb sorsra érdemes tanitónak sorsáról, a ki önhibáján kivül most a Szent György-kórházban élet és halál között lebeg. Eggenberger Lajos nyugalmazott felcsuthi tanitót hosszabb idő óta fölmentették a tanitástól, mivel mindinkább súlyosbodó elmebaja képtelenné tette őt a működésre. Családja, a melyet egyébként is sujtott a szerencsétlen családfentartó lelki épségének pusztulása, gonddal és szeretettel ápolta. De a legféltőbb gondosság sem volt elég arra, hogy a szerencsétlen ember egy óvatlan órában ki ne szabaduljon a családi gyámkodás alól. Válba ment s ott kitört rajta dühöngő örültség. Kést fogott a kezébe és mindenkit, a ki az utjába akadt megöléssel fenyegetett. A kik észrevették a zavaros tekintetét, a zagyva kiabálását s a kezében villogó kést, ijedten menekültek az utjából. Csakhamar a fél község nyugalma fel volt zazarva a szerencsétlen ember lármájától. Ekkor aztán egy borzalmas és szánalomramáltó hajsza kezdődött. Okos ember nem akadt, a ki a szerencsétlent lefegyverezte volna, a hevesebbek üldözni kezdték vasvillákkal, dorongokkal, cséplőkkel, kergették mint a

---

s a tapasztalat ugy tanitotta, hogy ámbár onnan felülről nagyobb és fájdalmasabb az eshetőség, de alul föltétlenül kellemetlenebb, mert onnan felülről csak a maga bajával vesződik, de itt a másével is.

Még álmaimat is megrontotta ez szörnyü kilátás, alig aludtam két órát s máris fölébredtem. Az ajtón át erős világosság vágott be felénk. — Szent Isten! már a nap is föl kelt ágyából s én nem is láttam a fölkelése bájait. Hallatlan! milyen prózaivá váltam ez alatt a pókhasu német alatt.

Körülöttem — mert vagy tizen voltunk a szük kabinban — csöndes szuszogás, andalitó horkolás és fészkelődés hallatszott. A hajó gépje egyhangulag döngette az Adria hullámait. Egy darabig bontakoztam az álmamból, aztán hirtelen olyan vidámnak éreztem magamat, hogy egyhangulag megszavaztam a fölkelést. Hogy hány óra volt, biz én nem tudtam, mert összes ékszereimet, köztük az órámat is oly veszedelmesen elrejtettem — óvakodjunk a zsebtolvajoktól! — hogy mesterség lett volna megtalálni. Kimentem a toalett-szobába s akkor fedeztem fel az óriási csalódást. A szomszéd szobában egy csomó talián tökfilkózott — persze lámpafény mellett. Ezt a fényt néztem én napsugárnak az ajtó szük nyilásán keresztül. Mindegy! Álmos ugy sem vagyok már, felöltözöm, kimegyek és élvezem a napfelkeltét.

Diktum-faktum! Künn még egészen sötét volt. Természetesen! hiszen alig mult három óra. Az Adria pihent, mint az alvó kisgyerek. Egy ránc alig volt az orcáján, csak az, a mit a hajónk csavarja vert fel. Valahol messze a távolból egy világitó torony fénye sugárzott, itt-ott a közelben egy halászbárka sötét vitorlája meradt ránk. Mi azonban siklottunk tovább. Nekem aztán egy pompás mulatságom akadt: tanulmányozni azoknak az arcát, a kik a földelzeten szenderültek mély álomba. Leülnek egy támlás székbe s oly szépen szunyókálnak, mintha az édesanyjuk bölcsőben ringatná őket. Egy széken két apró gyerek aludt melyen. Az édesanyjuk az utazó ruha csuklyáját húzta a fejükre s azok az álom élvezetében kipirult arcukkal ugy festettek, mintha valahol az eszaki sarkon Nansen expediciójának csatlósai lettek volna. Mellettük egy ragyavert ábrázatu bácsi fölgyürte a két ajkát s álmában oly dühösen nézett maga elé, mintha épen be akarná kapni a pincért, mert sehogysem hozza már azt a tizenkettedik krigli sört, a melyet irtó szomjuságában foltétlenül ki akart hörpinteni. Odébb egy fiatal nászutazópár bujt egymás ölébe. Valószinüleg tanár ur lehetett a párjával, mert kinek az ördöknek jutna másak eszébe juliusban abban a kutya melegben házasodni. Velencében, a nászutazók hazájában minden időszakban eleget talál az ember belőlük — megfigyeltem őket alaposan. Sokszor csodáltam, hogy egyáltalában minek az ördöknek mennek ezek a jó emberek olyan gyönyörü helyre mikor ugyis csak egymást nézik. A tenger bája, a San Marco világcsodája smarrn nekik, belenéznek egymás tengervizü szemébe s pocsolyának vélik az Adria minden báját. A San Marcon egymásba kapaszkodnak, az ő hangjuk édes szava behizelgőbben suttog az olasz muzsika minden csodabűbájánál. Még ebédnél se hagyják egymást békén. Még a husvágás közben is kitalálnak egy olyan pillanatot, amikor a kéz megpihen és alkalmas a helyzet a másik kéz megsimogatására. Istenem — gondoltam — hogy fognak azok a bársonyos fehér kacsók egykor talán még (ó borzalom) körmölni is! Ők azonban a külvilágból semmit sem vesznek észre. Nem esznek, nem alusznak, csak ábrándoznak, gondolaznak, galambot etetnek, meg egymást fotografáljak. Hogy más figyeli, mosolyogja őket, hogy vennék észre, hiszen ők meghaltak a világnak s a világ meghalt nekik.

Knazovitzky Béla divatáruháza

Olcsó szabott árak!

ajánl fürdő és utazási cikkeket, uri és női divat ujdonságokat, szalma, Panama, Borsalinó kalapokat, oroszlán védjegyü fehérnemüeket, **nagy választéku elsőrendő gyártmányu bőr, tenisz cipőt és sandál különlegességeket.**

Olcsó szabott árak!

00000405

veszett állatot s kétségbeesett viaskodás fejlődött ki közöttük. A szerencsétlen mindinl kább fékét vesztő ember a mennyire birta egyedül annyi ellen a támadást, támadott és védte magát. Üldözői azonban nagyobb számban levén csakhamar ártalmatlanná tették. Támadásukban nem kis része volt a kegyetlenségnek is. Mint a ki vért szagolt, nem elégelték meg a leverést, hanem kiki kitöltötte rajta állati boszuja érzetét is. A szerencsétlen ember egész teste-tele van véraláfutásokkal, de különösen a feje annyira össze-vissza van verve, hogy szinte emberi formája sincs. Mikor a vitéz sereg elvégezte diadalmas munkáját, megpihent és szánalommal nézte a vergődő áldozatot. Dubasievits Jenő dr. körorvos az első segélyben részesitette a szerencsétlent; hogy azonban rendszeresebb kezelésben részesülhessen, beszállittatta a Szent György-kórházba, a hol azonnal ápolás alá vették. Az orvosok remélik, hogy a szerencsétlen Eggenberger életét meg tudják még menteni, hogy a lelki élete nem lett-e ezáltal a brutális eset által még szerencsétlenebb, — annak a jó Isten a megmondhatója.

— **A jég.** A városi jéggyár ügye foglalkoztatta a tegnapi tanácsülést is, ahol a közönség érdekeire való tekintettel megállapodtak abban, hogy ezután a jeget kilónként 4 fillérjével adják, persze csak annak, aki 10 métermázsán felül vásárolja. Ezáltal természetesen a közönség nyer, de a város sem veszit, mivel ha egy nagy darabban kerül eladásra a jég, akkor az elszállitás, törés-, zuzás alkalmával kevesebb hull és olvad el belőle. A jéggyár átvétele különben már megtörtént. Megjelent a Röck-gyár képviselője, akitől a bizottság minden fentartás nélkül átvette a gyárat. Kifogás csak az ellen merült fel, hogy a 20 fokos viz lehütése sok villamos áramot fogyaszt. Ezen legközelebb segitenek.

— **Tanulmányutisegély.** A földmivelésügyi miniszter *Biró* (Bruck) Jenő, rácalmási illetőségü, trieszti lakosnak, a Banca Mobiliore intézet tisztviselőjének, tanulmányi segély cimén 2000 koronát utalványozot. Az alig 19 éves fiatal tisztviselő Hamburgba megy a miniszternek azzal a megbizatásával, hogy a külföldi árukivitelt és behozatalt tanulmányozza s erről időnként jelentést tegyen a miniszteriumban.

— **Aratók jutalmazása.** Zichy Ágoston gróf, v. b. t. t. Kálozhoz tartozó belmajori gazdaságának aratói között 200 korona pénzjutalmat osztott ki. A nemes lelkü gróf adománya természetesen az ő munkásainak hűségében s becsületeten végzett munkájában válik gyümölcsözővé.

— **Tüzvész Kálozon.** Nagy tüzvész pusztitott tegnap délután Kálozon. Még eddig ismeretlen okból kigyuladt Deutsch Lipót kereskedő háza, s a tüz annál veszedelmesebbnek látszott, mert a házzal szomszédos deszka- és faraktár, ahol nagymennyiségü száraz fa állott, szinte kinálkozott a lángok martalékává. Megjött a tüzoltóság, de a lakosok, akik segitségére lettek volna, künn dolgoztak a mezőn. A tüz a nagy melegben rohamosan terjedt tovább s a tüzoltóság munkája is hiábavalónak bizonyult. A lángok átterjedtek a szomszédos Sajtos Eva házára s azt is teljesen fölemésztették. Megjelentek a szomszédos községek tüzoltóságai is, söt fecskendővel probáltak gátat vetni a futó lángoknak. Csak az tudták elérni, hogy emlitett két házon felül csak Kukorelli mészáros háza esett még a tüzvész áldozatául. A tüz, bár a megjelent 5 község tüzoltósága lázas munkát fejtett ki, még most is ég. A kár még eddig kiszámithatatlan, mely azonban biztositás révén nagyrészt megtérül. A tüzoltóság munkája még nagyban tartott, mikor Sárkereszturról hirül hozták, hogy ott is tüz ütött ki. A kereszturi és abai tüzoltóság hazasietett s eloltotta Holczer Lajos korcsmáros égő szalmakazlát.

— **A süketnémák tankötelezettsége.** Sopronvármegye érdekes határozattal lépett az ország valamennyi törvényhatósága elé. Kötelezővé kivánja tenni a süketnémák — tanitását. Az érdekes határozattal foglalkozott a mi vármegyénk törvényhatósága is és pártolólag terjesztette fel a határozatot a kormányhoz. Helyes! A süketnémáknak is meg kell adni az alkalmat arra, hogy legalább szellemben, lélekben legyenek *ép* emberek.

— **Uj könyv.** Az orvostudomány s azzal kapcsolatban társadalmi célt is szolgáló könyv jelent meg Türk Szilárd dr. alcsuti orvos tollából, cime: Tudnivalóink a közegészségügy terén. Az érdekes orvosi könyv nem tudományos nagy képüsküdéssel, de annál több, az életből ellesett adattal hivja fel az olvasó figyelmét a közegészségügynek az állami és társadalmi életre való fontosságára. Kimutatja, hogy évenként a közegészségügyünk fogyatkozásai révén a betegségekkel előálló munka erőveszteségben körülbelül négyszázmillió kort veszit el az ország. A könyv azonban nemcsak célszerüen összeállitott adathalmaz, de kitünő *tájékoztató* munka is, sok praktikus érzékkel megjelölvén közegészségünk felleditésének módjait s alkalmait. A munka különben 10 éves fáradság eredménye s minden oldalán meglátszik az a nagy gond, az a nagy tájékozottság, az a meleg sziv, amely nagy céloknak, mint közegészségügyünk felleditése eredményesen állhat szolgálatában. Megrendelhető a szerzőnél Alcsuton; kötetének ára 1 korona.

— **Háziszolgák nyugdija.** A vármegyeházi háziszolgákat a vármegye törvényhatósága felvette a nyugdijintézetbe s kimondotta, hogy a nyugdij igény teljesithető visszamenőleg is, vagyis azok a házi szolgák, akik 1881. után állottak a vármegye szolgalában a törvényhatóság által rendszeresitett nyugdijintézetből nyugdijat kapnak.

Fényképező készülékek és az összes kellékek nagy választékban kaphatók Klökner Péter udvari könyvkereskedésében Székesfehérváron.

— **A polgárdii vásárter.** A miniszter régebbi időben rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében azokból községekből, amelyeknek belterületén van a vásárter, kitiltja az állatvásárt, illetve arra utasitja a községeket, hogy a községen kivül állitsanak fel állatvásárteret. A miniszteri rendelet figyelembevétele nélkül Polgárdi község állatvásárait bent a község vásárterén tartotta s most a miniszter erről értesülést szerezvén, az állatvásár jogát a községtől mindaddig elvonta, amig a községen kivül uj állatvásárteret nem rendez be.

— **Házipar az iskolában.** Molnár György sárszentmihályi kántortanitó hasznos iparra szoktatja tanitványait. Iskolájába bevezette az ipari kiképzésést is, illetve a munka megszeretteté sét tanitványaival. Az iskola — üres óráiban — egész kis házi ipari teleppé alakul, ahol furnak, faragnak, vésnek, szóval *dolgoznak* a gyerekek. Önmagúk készitik tanszereiket, de még egyéb hasznos tárgyakat is, amelyeknek otthon a házban praktikus hasznát is látják. Ezen a praktikusan jentkező hasznon kivül elsősorban pedagogiai értékét dicsérjük ennek az iskolai ipari vállalkozásnak. Pedagogiának ismerjük el a *munkára* való tanitást is, sőt az ujabb pedagogiai mozgalom épen ebben akarja az iskolát praktikussá, az élet követelményeihez alkalmazkodóvá tenni. Molnár György szép vállalkozása tehát ugyis mint kezdet, mint példaadás értékelendő. Amint tudjuk, a derék tanitó ebből az iskolai iparból egy nagy készlet tanszer- és háziipari tárgyat gyüjtött már össze s azon fáradozik, hogy ezt *kiállitáson* is bemutassa pályatársainak hasonló vállalkozás céljából. Mi tanácsosnak tartanánk, ha ez a kiállitás tanitóink jövő közgyülése alkalmából nyilnék meg, ahol a legalkalmasabban szolgálná nemes célját.

— **A munkásokért.** Lovasberény község előljáróságát okos szociális magatartásáért már volt alkalmunk feldicsérni. Erre a dicséretre ujabban is rászolgált. Beiratta a község őreit, teheneseit és kanászait — természetesen a község pénztárának költségén — a munkásbetegségelyző pénztárba. Ezek nem nagy dolgok, de azt megmutatják, hogy a község mint erkölcsi testület mennyit tehet, ha akar, a nép érdekében szociális szempontból is.

— **Kórházi hirek.** Az izzó nyár munkája meghozza a maga szerencsétlen áldozatait. A Szent György-kórház derék és önfeláldozó orvosai úgy szólván napról-napra veszik kezelés alá a kezeik alá eső nagyszámu szerencsétlenül jártakat. Tegnap hozták be a kórházba Zichy Aladár gróf vajtai birtokáról *Oláh* János bérest, a ki a mezei vasut körül foglalatoskodott s közben olyan szerencsétlenül keveredett a kocsi kerekei közé, hogy azok az egyik lábát összeroncsolták. Mire a Szt. György-kórházba behozták, az orvosok nem tehettek egyebet, mint hogy a sérült lábat tőben levágták. Igy talán megmenthetik még a szerencsétlen Oláh Jánost az életnek.

Pezits Mihály 28 éves kőfejtő a polgárdii kőbányában foglalatoskodott s munka közben olyan szerencsétlenül esett rá egy nagyobb kőtömeg, hogy az egyik karját összezuzta. A Szent György-kórházba szállitották s a jó orvosok ott vették szakavatott kezelés alá.

Somogyi Mihály 19 éves iszkaszentgyörgyi lakos oly szerencsétlenül esett le a takarmánnyal megrakott szekérről, hogy egyik keze és egyik lába abban a minutumban eltörött.

Mennyei István Öreg-utcai 27. sz. a lakos Zakariás Lajos Kossuth-utcai kereskedő gőzfűrészelőjénél foglalkozott, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a bükkfa helyett az ujjányesszentette le a fűrészelő. A mentők beszálltották a kórházba, a hol szakértő ápolás alá vették.

— **Az iskolamulasztók.** Nálunk városon sokkal inkább megvan a mód arra, hogy az iskolamulasztások a lehetőség szerint csökkenjenek. Falun, alig tanithat a tanitó néhány téli hónapon át, mert a gyereket a majdnem mindig érvényesülő népfelfogás szerint kenyérkereső munka után kell küldeni. Ott *hatóság*, mely jobban utána nézzen a dolognak, nincs. A mi városi rendőrségünk asztalán azonban töméntelen feljelentés fekszik, amelynek elintézése természetesen javára válik az — iskolának. Annyi a feljelentés, hogy letárgyalásuk szeptember előtt nem várható.

— **Hitelszövetkezeti tagok figyelmébe.** Augusztus hó 1-én megérkezik a szén, akinek szüksége van rá, idejében jelentkezzék Távirda-utca 6. sz. alatt.

Ilyen hangulatok közt mulattam, mikor valakinek ráléptem a lábára, az fölriadt álmából, elmorogta magát, én pedig belevágtam a morgásába és figyelmeztettem, hogy el ne felejtse megbámulni a nap felkeltét, mert ilyen szépen soha és sehol nem kel fel a nap, mint Velence tájékán s annál is inkább, mert napjában csak egyetlenegyszer kel fel s aki azt elmulasztja, aznap bizonyosan nem élvezheti többé. Ugy meghatotta ez a magyarázat, hogy elfeledte a tyukszemfájdalmat s tüskós szemekkel bámult a tenger ragyogó királynéjára, a tündéri fényben parádézó gyönyörüséges napsugárra. A vizben tündöklő millió fodrával, apró ragyogó csipkéivel behintett mindent, csakugy sziporkázott, remegett, olvadozott minden az utjában.

Ez a fényesség lassan fölverte a hajó egész népét. Kidörzsölték az álmot a szemükből s mosolyogva, egymást kérdezve, egymásnak magyarázva gyönyörködtek a bájos, a csodás Veneziában, a bella Veneziában.

Én pedig kipakkoltam a ládámból a magyar szivaraimat és cigarettáimat, amelyeket tapasztalt utazó létemre elővigyázatból magammal hoztam, hogy valahogyan ne kelljen talián szivarral gyötörni a füstös mivoltomat. Zsebrevágtam, hogy a gonosz finánc valahogyan meg ne vámoljon érte. S aztán, mikor ezekkel a prózai dolgokkal rendbejöttem, én is átadtam magám a gyönyörüségnek, ifjuságom rózsás és a csalódások által soha el nem pusztitható ábrándjainak s a viszontlátás édes érzelmeivel, suttogtam:

Üdvözöllek! a lelkem egész szeretetével köszöntelek, bájos, régi és örökké uj ismerősöm Venezia! bella Venezia!

Bilkei Ferenc.

00000406

— **Nyáriszezon.** Buziás: ifj. Tőgl Gyula kereskedő, Montskó Ferenc kereskedő, Szigethy Ödön kereskedő. — Kaltleitgében: Dietrich Szilárd ügyvédi kamarai elnök. — Badacsony: Bölcskei Ödön főgimnáziumi tanár. — Siófok: dr. Békés Gyula kir. törvényszéki jegyző. — Balatonszárszó: dr. Fejér Ferenc ügyvéd. — Tobiach: ifj. Löwinger Mór nagybizományos. — Keszthely: dr. Angeli Ödön ügyvéd, dr. Holló Jenő ügyvéd. — Siófok: Heltay Jenő főszolgabíró és neje (Sárbogárd), özv. Reinitz Lipótné háztulajdonosnő. — Felsőmagyarország: Szirbek József el. iskolai igazgató. — Lipik: Lambert Vilmos vezető tanító. Boroszló: Vida Pál pénzügyi számvizsgáló. — Boglár: Mayer József csendőrszázados. — Lido: dr. Székely Nándor ügyvéd és neje. — Balatonlelle: Pollák Jánosné, nagybizományos neje. Cirkvenica: Herman Ede zenetanár és neje, özv. Fleischer Lajosné, háztulajdonos és családja. — Bad Wildungen: Prager Fülöp agybérlő és neje. — Balatonszárszó: Alstädter Mór kereskedelmi könyvelő. — Abbázia: Pick Dezső nagybérlő és családja. — Gradó: dr. Lövy Márkné, ügyvéd neje. — Vigant: ifj. Lukáts Lajosné, gyógyszerész neje és gyermekei. — Balatonfonyód: Reé István nyug. rendőrfőkapitány és neje.

— **Rálőttek a vonatra.** F. hó 19-én este a Balatonszentgyörgy és Budapest között közlekedő fürdővonatra, mely 10 óra 17 perckor ér városunkba, Szabadbattyán és Székesfehérvár között ismeretlen tettes rálőtt. A golyó egy II. osztályu kocsi ablaka fölött a deszkába furódott. A nagy koppanásra az utasok eleinte azt hitték, hogy valamelyik fülke ajtaját csapták be, de többen, akik éppen akkor kinéztek az ablakon a lövés villanását is látták. Mindenesetre szükséges, hogy az ismeretlen lövöldöző ellen megindítsák a nyomozást.

— **Az urhidai iskola** jogi szempontból érdeket ujitáson ment keresztül. Az eddig községi jellegü iskola — a községi képviselőtestület határozata értelmében — kath. jellegü iskola lett, szóval a tisztán kath. község lakosai módját ejtették annak, hogy gyermekeik neveltetése pozitiv *kath. jellegü* iskolában történjék. A vármegyéhez jóváhagyás végett beküldött határozat sorsa az lett, hogy a vármegye csupán *alaki* okokból visszaküldte ugyan a határozatot pótlás céljából, de ez a határozat érvényén nem változtat.

— **Villám.** Sárbogárdon f. hó 19-én a zivatar alkalmával a villám beleütött Német Varga György nádtetős lakházába s az teljesen leégett a benne levő ingóságokkal együtt. A szomszédos Ellás Ede-féle ház is rombolási kárt szenvedett. Biztositva voltak.

A legtöbb közönséges hashajtószer azzal a tulajdonsággal bír, hogy még állandóan nagyobbodó adag használata mellett is folyton veszit hatásából. Az oly sok orvos által dicsért **Ferencz József**-keserűvíz kitünő oldó és hashajtó hatása ellnebén még huzamos használat esetén is mindig egyforma marad.

A valódi Ferenc József-keserűvíz a *a belet görcsök nélkül mossa ki, az étvágyat fokozza, anélkül, hogy a gyomrot bármikép megterhelné.* Ezen kiváló tulajdonságáért a *bécsi általános közkorházak* V. orvosi osztálya beható kisérletezés után megállapitotta, hogy

„a Ferencz József-víz" keserűvizek leghivatottabb képviselője.

— **Megvert késes.** Matusu Ferenc késáruló f. hó 19-én Fövenypusztán járt s ott Siki Ferenc 6 éves fiu megkisérelte, hogy a késes ládájából egy bicskát ellopjon. Tervét azonban a késes észrevette s a fiut botjával megütötte. Ezt meg a fiu apja Siki Ferenc kocsis vette észre és dühében egy gereblyével ugy megverte Matusu Ferencet, hogy sulyos sérülésekkel szállitották be a Szent György közkórházba.

— **Lopják a jeget.** Kilenc móri vendéglős jelentkezett panaszra e hó 18-án, hogy ismeretlen tettesek a jégvermeiket feltörték s az azokban felhalmozott sört, élelmiszer és egyéb készleteket összeszedve elhordták. Az általános gyanu kóbor cigányokra háramlik, kik a nevezett napon kóboroltak. Egyik helyüt a kedélyeskörnyéken kóboroltak. Egyik helyüt a kedélyeskedést annyira vitték, hogy egy hordó sört csapra ütve azt teljesen megitták s másutt több száz pár virslit összepakolva azt az utvonalon melyen haladtak elszórták. A nyomok még a kapucinus rend kertjén is keresztül viltek. A tettesket keresik.

— **Zárlat alatt** álló községek:

Sertésvész miatt: Nagyláng, Hercegfalva, Cece, Dunapentele, Alap, Igar, Ráckeresztur, Tárnok, Kálóz, Ercsi, Sárszentágota, Gárdony.

Sertésorbánc miatt: Guttamási, Polgárdi, Tordas, Isztimér, Martonvásár, Tabajd.

Ivarszervi hólyagos kiütés miatt: Iszkaszentgyörgy, Sárkeresztur, Baracska, Ráckeresztur.

Rühkór miatt: Seregélyes, Polgárdi.

Takonykór miatt: Ercsi, Csősz.

— **Jegyzői állások.** Nagyveleg községben jegyzői, Alcsuton segédjegyzői állásra pályázatot hirdet az illető járás főszolgabirája.

— **Rövid hirek.**

Felmentés. Takáts Rudolf, Érd községi irnokot gyógyithatatlan betegsége miatt felmentették állásától.

Baleset. Kósa Somogyi György takarodás közben leesett a takarmánnyal megrakott kocsiról s esése oly szerencsétlen volt, hogy jobb lába eltörött.

Weisz Fülöp kára. Weisz Fülöp székesfehérvári lakos, lakik Selyem utca 28 sz. alatt, Tác és Föveny közötti uton elvesztette télikabátját, melyben egy revolver, egy pipa és kékszinü zsebkendő volt. Az elveszett tárgyak köröztetését elrendelie a főszolgabiró.

Egy jókarban levő szekrény (sublot) megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

Piaci árak.

Duza	18·—	18·20
Rozs	13·20	13·40
Árpa	12·—	12·20
Zab	13·80	14·—
Tengeri	11·40	

ÉRTESITŐK.

V. Közlemény.

Főreáliskola.

Minthogy általános reflexióinkat, melyeket korszerüségüknél fogva nem hallgathatunk el, részint két bevezető közleményünkben, részint a főgimnázium értesitőjének ismertetése folyamán elmondottuk: tartózkodván a további kitérésetől, — beszámitva még a nőnevelés kérdését, — röviden beszámolunk iskoláink értesitőiről.

A főreáliskola értesitőjét Kelemen Béla kir. igazgató értekezése vezeti be az eredményes olvasásról és az irás mesterségéről, illetőleg művészetéről. Közérdekü, tehát mindenkire egyformán hasznos az értekezés tárgya, kidolgozása pedig a sok példával mintája a szemléltető magyarázatnak.

A intézet idei két halottjának elparentálása, személyzetnek névszerinti felsorolása, a segélyzőegylet működésének vázolása s az önképzőkör, gyorsirókör, matematikai és fizikai kör beszámolói foglalják el az értekezés után az értesitőnek első felét. Az önképzőkörben tartott s az értesitőben „ismeretterjesztőknek" jelzett felolvasások megint — kettő kivételével — irodalmi tárgyúak. A kitüzött pályatételek ugyan valaminnyi tantárgy bevonásával vannak összeállitva, de a rendes évi működésben még mindig a régi egyoldaluság mutatkozik. Igaz, hogy a főreáliskola kebelében ujabban matematikai és fizikai kör is alakult s ez világos jele annak, hogy az önképzőkör a maga egyoldaluan irodalmi irányával már nem tud eleget tenni az önképzés terén ujabban felmerült igényeknek: mégis helyesebbnek tartanók az önképzésnek koncentrációját oly irányban, hogy a tárgyak szerinti egyesületi elkülönülés helyett — mint feljebb már szóvá tettük — az önképzőkörnek az uj idők követelményeihez átalakitandó szervezeti formája adna teret minden irányu működésnek.

Olvassuk az önképzőkör beszámolójában, hogy a kör hét hetilapot és folyóiratot járatott. Melyeket? Sajnáljuk, hogy e kérdésre nem találunk a beszámolóban feleletet.

Ki kell emelnünk azt az igazán időszerü, eleven és gyakorlatias működését, melyet az intézetnek gyorsirókőre kifejt.

A tanitásnak és nevelésnek az értesitő 48—51 lapjain adott közvonalozása elismerésre méltóan szép programmját adja a főreáliskola működésének. Valláserkölcsös és emberies irányú nevelés, az emberbaráti érzésben nyilvánuló *jó* és a *szép* vannak e körvonalozásban megjelölve, mint a főreáliskola működésének irányitói. Ezeknek teljes megnyugvással adott registrálása mellett csupán arra a megjegyzésre szoritkozunk, hogy az esztetikai nevelésnek az értesitő 51 lapján közölt módját kissé egyoldalunak találjuk. Hol van alkalom az irányitó, általános esztetikai elvek ismertetésére? A poétika tanitása közben? Szerettünk volna e szempontból — már csak az értesitőnek a *szép*re való hivatkozása miatt is — kissé mélyebbben beletekinteni a főreáliskola ezévi müködésébe, de nincs módunkban, mert az egyes tantárgyak tanitásai menetének ismertetését — bár csak vázlatosan is — a főreáliskola ezidei értestőjében sajnosan nélkülözzük.

Beszámol még az értesitő az ifjusági könyvtár forgalmáról, a tanulók egészségéről, az intézeti tornaversenyről, a kirándulásokról, az érettségi vizsgálatokról, a jutalmakról, közli a tanulók névjegyzékét és előmenetelét, a szokásos statisztikai kimutatások s a jövő évre vonatkozó tudnivalókat. Általánosságban ki kell emelnünk az egyes szakaszokat bevezető sorokat, melyek igen alkalmasak arra, hogy a laikus olvasónak felfogását is belevezessék a főreáliskolai vezetőség intencióinak mederébe, ki kell emelnünk továbbá azt az igen praktikus jelenséget, hogy az értesitő tábláinak belsején közzé van téve a jövő tanévben szükséges tankönyvek jegyzéke.

Felső kereskedelmi iskola.

Az értesitő élén álló igazgatói jelentés beszámol a javitó vizsgálatokról, a szabályszerü és a létszám feletti beiratásokról, a magánvizsgálatokról, a tanári testület alakuló értekezletéről. Közli a felsőbb tanhatósági rendeleteket, ismerteti a tanári testületnek és a tanuló ifjuságnak egészségi állapotát, áttekintést ad a tanitásról és fegyelmezésről, beszámol a vetitett képek kiséretében tartott felolvasásokról, a rendkivüli tantárgyakról, a tanulmányi kirándulásokról, a tanári testületnek az iskola falain kivül végzett kulturmunkájáról, az iskolai ünnepélyekről, a tandijelengedésekről, az ösztöndijakról, megemlékezik az intézet jótevőiről s az intézetnek gyászáról, melyet Fritz Péternek, a budapesti kereskedelmi és iparkamara volt titkárának halála okozott.

E körültekintő igazgatói jelentés kapcsán meg kell jegyeznünk, hogy a legnagyobb elismeréssel adózunk — különösen paedagogiai szempontból — a kereskedelmi iskolai diákotthon intézményének, annál is inkább, mert ez az intézmény lelkes vezetés mellett nevelési tekintetben jobban kihasználható, mint bármelyik iskolai intézmény. Dicséret illeti meg a vetitett képekkel tartott felolvasásoknak kultuszát is, mely — okos intézés mellett — igen alkalmas arra, hogy a nagyközönséget az iskola intencióival egyesitse.

A testgyakorlat tanitásának a középső és felső osztályban való teljes mellőzését azonban el kell itélnünk, mert heti 2—3 óra nem olyan idő, melyet a *testgyakorlatban felüdült* ifjuság behozni ne tudna. Napjainban oly fontos dolog ez, hogy e tekintetben a betegségen kivül semmiféle mentség nem fogható el, nem még a „nagymérvü elfoglaltság" sem. Sőt a nagymértékü szellemi elfoglaltság a testgyakorlat tanitását egyenesen megköveteli.

Az intézet személyzetének bemutatatása után nagyon sajnálatos meglepetés ért bennünket. A végzett tananyagnak és a tanmenetnek ismertetése a legutóbbi nyomdász-sztrájk miatt teljesen kimaradt az értesitőből. Hogy miért kell e tényt sajnálatosnak mondanunk: bizonyára nem szorul magyarázatra.

00000407

Az érettségi vizsgálatoknak, illetőleg azok tételeinek beinutatása után a Mária-kongregáció jelentését olvassuk. A jelentés mélyen szántó gondolatmenetben jelöli meg a kongregációnak hivatását s a csendes munkára hivatkozik, mely a „lelkek mélyén születik" és zajtalanul árad másokra." Bár emellett — ugy véljük — nem válnék kárára a kereskedelmi iskola Mária-kongregációjának, ha — nem is teljes egészében — legalább némely részben magáévá tenné a főgimnázium Mária-kongregációjának munkarendjét.

Ami a felső keresk. iskolában az önképzőköri működést illeti: itt is azt a régi megszokott egyoldaluságot vagyunk kénytelenek megállapitani, melyről első közleményeinkben már bőven szóltunk. A gyorsirókör működésében egyesek gyakorlati működésének tényét kell kiemelnünk. A segitőegyesület munkájának, a könyvtárak és szertárak gyarapodásának, a tanulók névsorának az intézet statisztikájának stb. közlése után a kereskedő tanonciskola értesitője állitja meg figyelmünket. Megállitja pedig azért, mert a tanulóknak körülbelül csak fele után látjuk a „halad" minősitést. Itt valami bajnak kell lennie akár a tanulókban, akár gazdáikban. Az értesitő a „főnök urak lelkiismetesebb" gondját sürgeti s ebben — amint a tanulmányi eredmény mutatja — úgy látszik, igaza is van.

Dr.—r—y.

Anyakönyvi statisztika.

1910. julius hó 16-tól 1910. julius hó 23-ig.

Születés. Született: 8 törvényes fiu, 8 leány, törvénytelen fiu 0, leány 1, halvaszületett törvényes fiu 0, leány 0, törvénytelen fiu 0, leány 0. Összesen 17.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 4 törvényes fiu, 0 nő, 7 éven felüli 4 férfi, 0 nő, 0 törvénytelen fiu, 1 leány Összesen 7.

Eszerint a születés a halálozást 8-al mulja felül.

Meghaltak:

Kiss István r. k. 1 hónapos, Szárazrét. — Kerekes Anna r. k. 19 napos, Maroshegy. — Horváth János r. k. napsz. 79 éves, Szent György-kórház. — Kálmán György r. k. 3 hónapos, Zámoly-u. 43. — Lenyil József r. k. 3 hónapos, Deák Ferenc-u. 2. — Sárkány István r. k. 2 hónapos, Rácz-ut 40. — Wimmer József vendéglős r. k. 62 éves, Sörpince-u. 25. — Czopf Jánosné r. k. 45 éves, Szent György-kórház. — Id. Antal József r. k. földbirtokos 62 éves, Sörpince-u. 15.

Drezdai Motorgyár részv.-társ.

Németország egyik legrégibb és legnagyobb motorgyára.

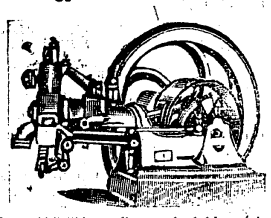

Szállit szakkörökben elismert legjobb gyártmányu

Benzin-, Nyersolaj, Gáz-, Petrolium-motorokat és locombilokat

— valamint **szivógázmótorokat** —

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül

Vezérképviselet:

Gellért Ignácz és Társa

Budapest, Teréz-körut 41, Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás Kedvező fizetési feltételek.

Gyorsan pusztul a bőr s ezt Ön bánja, Ha Fernolendt NIGRIN-jét nem használja.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.

Bor eladás!

1902, 1903, 1904, 1095, 1908 és 1909, évi sajátermésű **tisztán kezelt velencei** (Fejérmegye) **borok** eladók.

Cim: **Meszleny László, Kis-Velencze** (Fejérm.)

Figyelmeztetés!

A Schicht

szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas" védjeggyel!

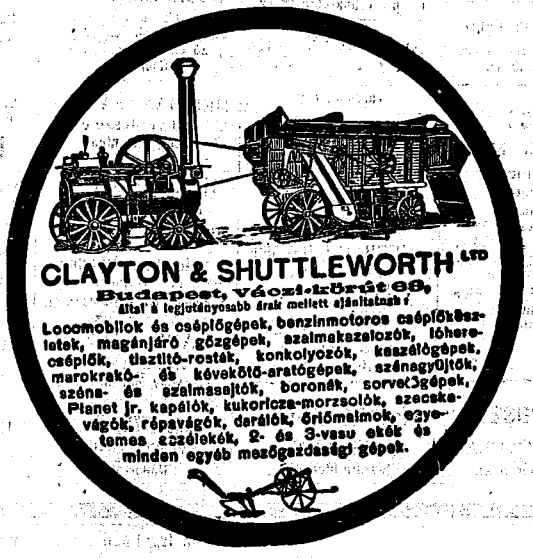

00000408

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védjegyről ismerhetők fel.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védjegyről ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők árusitanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-fác varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SNGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjegygyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.
— SZÉKESFEHÉRVÁR. —
Nádor-utca Töltényi-féle ház.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.
Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök, Ferenc József-kabát, köpenyek (havelok) bőrkabátok, utazóbundák, raglán-felöltők, kabátok.

Székesfehérvári utmutató.

Füszer:

FLITS PÁL FIA
füszer és csemege üzlete
Nádor-utca 4.

SZIGETHY TESTVÉREK
közvetlen kávébehozatala és füszer csemege kereskedők
Kossuth-utca.

IFJ. TŐGLGYULA
festék és [illegible]nent főraktár.
Városház-tér 1 sz.

Keresztény fogyasz. szövetkezet
Szögyény Marich-utca. Fiók üzlet Zámoly-utca.

BRUZSA GYŐZŐ
füszer, festék és liszt kereskedő
Széchenyi-utca 58 sz.

IFJ. GRÜNSCHNEK JÁNOS
füszer-, liszt-, vegyeskereskedése
Szfehérvár, Halász-utca 1.

KÜMMEL KÁROLY
csemege, füszer és liszt kereskedő
Rákóczi-utca 7 sz.

Noszkó Horváth Gyula
füszer, liszt és borkereskedő
Halász-utca 10 sz.

Hus:

FLEISCHER MÓR
mészáros mester
Iskola-utca
Marhahus.
1 kgr. I. r. leveshus 26 kr.
„ „ II. „ „ 24 „
„ „ pörkölt és gulyás 24 „
„ „ felsál rostélyos és hátszín 28 „
Borjuhus.
1 kgr. combja 36 kr.
„ „ vesés 34 „
„ „ eleje 30 „

Cukrász:

BINDER GYULA
Városház-tér 5 sz.

Divat:

Keresztes Zsigmond
divat áruháza
Városház-tér.

Knazovitzky Béla
kamarai szállitó, kalap, cipő, uri és női divat különlegességek nagy raktára. Szabott árak.
Nádor-utca.

FALVAY FERENCZ
úri és női divat
Kossuth-utca.

KOVÁTS ANTAL
úri és női divat
Városház-tér.

VARGA ISTVÁN
női szabó műterme
Nádor- utca 7 sz.

ORSZÁGH IMRE
női szabó
Kossuth-utca 12 sz.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ajánlja eredeti varrógépeit
Nádor-u. Töltényi-féle ház.

Rehorska Vilmos
műfestő és vegytisztitó intézet
Uzlet: Haltér 1.
Telep: Tobak-utca 21 sz.

NOLL NÁNDOR
műfestő és vegytisztitó intézete
Városház-tér

PAPP KÁROLY
utóda Szlatkovszky József műselyem festő vegytisztitó intézete
Üzlet: Városház-tér 5 sz.
Telep: Palotai-utca.

AUERBACH JÓZSEF
mosó intézete
Jókai-utca 10 sz.

NAGY IGNÁCZ
mosó intézete
Lakatos-utca 10 sz.

Férfiszabók:

KISS ANTAL
Kossuth-utca 4 sz.

FAZEKAS LAJOS
Kossuth-utca 13 sz.

Cipészek:

HÁRY GYULA
anatómiai cipész üzlete
Budai-ut 28 sz.

POLLÁK REZSŐ
férfi és női cipész
Nádor-utca 7.

Ifj. Sándorovits György
uri és női cipész
Iskola-utca. Barátok épülete.

VIRÁGH I. FERENCZ
Simor-utca 2 sz.
úri és női cipész.
Saját készitményű cipő raktár.
Megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Fürdő:

ÁRPÁD-FÜRDŐ
Kossuth-utca.

Különfélék:

PETE GYULA
fényképész
Várkor-ut 28 sz.

KLÖKNER PÉTER
cs. és kir. udvari könyv, zenemű, papir és fényképező cikkek kereskedése.
Nádor-utca.

HEILMAN SÁNDOR
könyötészete
Szent Imre-utca 1.

HEIN MÁRTON
hangszerkészitő
Kossuth-utca 2 sz.

Schnetzer Nándor
üveg. porcz. épület üveges
Szögyény Marich-utca 5 sz.

PAPP LÁSZLÓ
vaskereskedő
Szögyény Marich-utca 1.

KNAZOVITZKI ELEMÉR
vaskereskedő
Nádor-utca.

PAPP SÁNDOR
szij és nyereg gyártó
Nádor-utca.

IZINGER KÁROLY
szijgyártó
Kossuth-utca 5.

KÜMMEL BÉLA
mű és kereskedelmi kertészete
Kossuth-utca.
Telep: Kert-utca.

Neubarth Lipotné és társa
órás és ékszerész
Nádor-utca.

BAKOS JÓZSEF
kádármester
Malom-utca 6 sz.

KOVÁCS GYÖRGY
kocsigyártó
Fazekas-utca.

GERVEIN MIHÁLY
kovácsmester.
Készit mindennemü új és divatos kocsikat.
Vörösmarty-tér 1.

KŐNIG KÁROLY
késmüves és köszörüs
Városház-tér.

KŐNIG JÓZSEF
késmüves és köszörüs
Kossuth-utca 7.

Vendéglők és kávéházak:

BARNAI IGNÁCZ
Magyar Királyhoz cimzett kávéháza és szállodája
Nádor-utca.

Özv. Emhecht Gyuláné
Dréher féle sörcsarnoka
Bank-utca 1 sz.

GÁRDOS ZSIGMOND
„Korzó kávéház"
Nádor-utca.

HEGYI JÓZSEF
Szinházi sörcsarnok
Nádor-utca.

IFJ. HÉJJ IMRE
Arany Ponty vendéglős
Haltér 3 sz.

KUNTLER JÓZSEF
beszálló vendéglős
Palotai-utca 33 sz.

Épitők:

SZABÓ JÓZSEF
épitési irodája
Várkör-ut 43 sz.

JÁMBOR ISTVÁN
kömüves és ácsmester
Vásár-tér 22.

Vanka Testvérek
ácsmesterek
Palotai-utca 71 sz.

Kszantner és Pintér testvérek
épitési vállalkozók
Felsőkirálysor 49 sz.

STREIT JÓZSEF
ácsmester
Palotai-utca 57—59 sz.

KISS KÁROLY
épitési irodája
Szömörce-utca 10.

Ifj. Steszkal Ferenc
okl. kömives mester és épitési vállalkozó
Szömörce-utca 2 sz.

MARCO DEMARKO
beton és mozaik készitő
Kert-utca 7 sz.

PEHAKKER ANDRÁS
épitesi vállalkozó
Csonka u. 9 sz.

Asztalosok:

NAGY JÓZSEF
épület asztalos
Széchenyi-utca 24 sz.

NYÁRY GYÖRGY
kamarai szállitó épület és mű asztalos
Felsőkirálysor.

FÜSTÉR LAJOS
mű asztalos
Megyeház-utca 15 sz.

KUTI MÁRTON
épület és butor asztalos
József-utca 2.

TOMAN JÁNOS
mű butor és épület asztalos
Haltér 19 sz.

BODA GYULA
épület és butor aszlalos
Lövölde-utca 12 sz.

Lakatosok:

ZILAY GYULA
mű és épület lakatos
Bástya-utca 8.

KILI JÁNOS
épület és műlakatos
Ősz-utca 21 sz.

KOVÁTS JÁNOS
géplakatos műhelye
Haltér 9 sz.

Festők:

GERLITS JÓZSEF és FIA
szóbafestő és mázoló
Jókai-utca 2 sz.

Schmöltz László
cim-, szobafestő és mázoló
Vásár-tér 17. sz.

GUTMANN L. ÉS FIA
szoba, cim-cimer és fanemüfestő.
Iakik Kégl György-utca 7.

Temetkezés:

HERMANN KÁROLY ÉS TÁRSA
„Kegyelet" temetkezési vállalat
Kossuth-utca

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdaban Székesfehérvárott.

00000409